

KIM FABER
JANNI PEDERSEN

MURHAN MAA

SUOMENTANUT JAANA PALANterÄ

LIKE

Like on julkaissut Faber & Pederseniltä aiemmin teoksen *Talven maa* (2023)

Tanskankielinen alkuteos *Satans sommer*
Copyright © Kim Faber & Janni Pedersen and JP/Politikens Hus A/S 2020
in agreement with Politiken Literary Agency

Suomenkielinen laitos
© Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

Sivun 205 sitaatin Jack Londonin teoksesta
Susikoira (Otava 1918) on suomentanut Toivo Wallenius

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-44972-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

On paljon turvallisempaa olla pelätty kuin rakastettu.

NICCOLÒ MACHIAVELLI

31. heinäkuuta

Luku I

Polulla makaava mies näyttää hämmästyttävän hyvältä, vaikka häntä on ammuttu kahdesti päähän.

Yön rajut ukkoskuurot ovat huuhtoneet luotien sisäänmeno-haavojen veren ruskeaan hiekkaan. Toinen haava on tasan keskellä otsaa parin sentin päässä nenänjuuresta ja muistuttaa erehdyttävästi sinooperinpunaista bindiä, joita hindunaiset käyttävät. Toinen haava on oikeassa ohimossa samalla korkeudella kuin silmät, jotka ovat puoliksi auki, verestävät ja sammuneet.

Ruumis makaa selällään, toinen käsi lepää pallean päällä ja toinen maassa noin 30 asteen kulmassa vartaloon nähden. Oikea jalka on suorana, kun taas vasen on taittunut polvesta luonnottomaan kulmaan. Hänen on täytynt romahtaa maahan kuin korttitalo, komisario Martin Junckersen ajattelee.

Hiekassa ei näy selviä raahausjälkiä. Sade on tosin saattanut huuhtoa ne pois, joten aivan hypoteettisesti mies on hyvin saatettu surmata muualla ja sen jälkeen tuoda keskelle polkua. Mutta olisiko joku siinä tapauksessa asetellut toisen jalan niin outoon asentoon? Ei, mies makaa siinä, mihin hän on kaatunut. Hänet on tapettu täällä, Juncker toteaa.

Ellei mies siis ole tehnyt itsemurhaa. Missään ei tosin näy mitään asetta. Tietenkin se voi olla ruumiin alla. Tai joku on voinut viedä sen pois miehen ammuttua itsensä. Viimeksi mainitun Juncker oikeasti koki yhden jutun yhteydessä joitakin vuosia sitten. Silloin vain ruutijäämät kuolleen kädessä todistivat Junckerille ja hänen kollegoilleen, että oli kyse itsemurhasta ja että joku oli sen jälkeen varastanut surma-aseen.

Lisäksi luodinreikiä on kaksi. Ja vaikka teoriassa onkin varmasti mahdollista, että itsemurhan tekijän ensimmäinen laukaus ei ole tappava ja että hänen on sen vuoksi ammuttava itseään uudelleen, on se lievästi sanoen hyvin epätodennäköinen vaihtoehto.

Kello on vasta varttia yli kahdeksan, mutta yön viileys on jo haihtunut siniselle taivaalle. Lämpötila on ylittänyt 20 astetta, ja vain kolme varttia aamusuihkun jälkeen Junckerin selkä on muuttunut hikivirtojen suistoksi, joka jättää tummia läikkiä paitaan ja alushousuihin. Tilannetta ei helpota se, että koko keho on suljettuna valkoiseen ilmatiiviiseen muovihaalariin.

Vatsa murisee vihaisesti kuin hemmoteltu sylikoira. Juncker huokaisee ja nielee pari kertaa yrittäen vastustaa tonkkapunaviinin aiheuttamaa lievää pahoinvointia, josta on pikkuhiljaa tullut hänen joka-aamuinen seuralaisensa.

Noin kolme metriä leveä hiekkapolku halkoo Kildeparkenia, Sandstedin ainoaa laajempaa viheraluetta, koko sen leveydeltä. Pienen kaakkoisjyllantilaisen maaseutukaupungin asukkaille puiston nimi on aina ollut vain ”Kilderen”, kutittelupuisto, koska sen pusikoissa on kaikkina aikoina tapahtunut yhtä jos toistakin. Juuri täällä, 45 vuotta sitten, Junckerin ensimmäinen tyttöystävä vihki hänet kielisuudelmien salaiseen maailmaan, ja hän muistaa yhä raikkaan, hieman makean maun tytön huulilla ja epämiellyttävän tunteen, kun tytön märkä kieli vaati ahnaasti pääsyä hänen yhteen puristettujen hampaidensa taakse. Samassa paikassa kuukautta myöhemmin samainen tyttöystävä – valovuosia kokeneempänä kuin hän itse – oli näppärästi ja Junckerin tyrmistykseksi manipuloinut hänen valtavassa erektiossa olleen kalunsa erittäin nopeaan ja räjähtävään laukeamiseen.

Viidenkymmenen metrin päässä seisoo kaksi univormupukuista poliisia puhumassa ruumiin löytäneen kaupungin puutarhurin kanssa. Juncker, joka olisi oikeastaan mieluiten halunnut ryömiä suurten pyökki- ja kastanjapuiden latvusten varjoon, kääntää jälleen katseensa kohti ruumista ja kyykistyy nurmikolle.

Luodinreiät ovat pieniä, lähes viattoman näköisiä. Oikeuslääkäri Gösta Valentin Markman, joka juuri nyt istuu autossaan matkal-

la Kööpenhaminasta Sandstediin, on kerran kertonut Junckerille, että luodinreiän halkaisija on lähes aina hieman pienempi kuin itse luoti ihon kimmoisuuden takia. Juncker nojaa eteenpäin ja tutkii otsassa olevaa reikää. Hän arvelee aseeneen olleen .22-kaliiperinen tai ainakin pienase. Uhrin nenä osoittaa suoraan ylös, ja mitä Juncker pystyy näkemään, pään alla ei näy verilammikkoa eikä siis todennäköisesti myöskään ulostuloreikää. Sitä ei näy myöskään ohimolaukauksen jäljiltä, joten molempien luotien täytyy olla vielä pääkallon sisällä. Se viittaa hitaaseen ammukseen.

Ehkä surmaaja on ampumakerhon jäsen, Juncker tuumii. Useimmat urheiluseurat ovat juuri .22-kaliiperisia tai salonkiaseita, kuten niitä myös kutsutaan – ja kerhot käyttävät heikkotehoisia patruunoita. Se on ehdottomasti yksi mahdollisuus, ja kaupungissa vieläpä toimii melko suuri ampumakerho. Mutta toisaalta... tämä voi olla myös ammattilaisen työtä. Minimalistin tuotos. *Less is more* -tyypin aikaansaannos.

Juncker nousee ja ähkäisee 59-vuotiaiden ja melko ruostuneiden polvien kipuillessa. Hänen pitäisi mennä lääkäriin tutkituttamaan ne. On paljon, mitä hänen pitäisi antaa lääkärin tutkia. Eturauhanen esimerkiksi. Mutta hän on lukenut, että rektaalitutkimus on lähes pakollinen, kun lääkäri tutkii rauhasen kokoa. Ja lääkärin sormi hänen takapuolellaan...? Ei ihan heti.

Mutta entä maksa-arvot? Nehän mitataan verikokeella. Kyllä, kohta. Ehkä. Hän työntää vanhemisajatukset syrjään.

Puiston sisäänkäynnillä nainen kohottaa puna-valkoista sulku-nauhaa, kumartuu ja tulee sen ali. Juncker ei voi olla hymyilemättä nähdessään Nabiha Khalidin marssivan päättäväisesti polun vieressä nurmikolla. 32-vuotias ylikonstaapeli kulkee selkä suorana, pää pystyssä ja paksu hiilenmusta poninhäntä heiluen. Hän vaatii, että hänen passissaan lukee pituutena 167 senttiä, mutta Juncker epäilee naisen venyttäneen itsensä äärimmilleen mittaustilanteessa. Todellisuudessa nainen ei ole kuin sentin pidempi niitä 164 senttiä, joka oli aikoinaan Tanskan poliisin vähimmäispituusvaatimus. Nabiha tervehtii kahta konstaapelia. Toinen ojentaa naiselle valkoisen haalarin ja muoviset kengänsuojukset. Hän panee varusteet

päälleen ja jatkaa kohti Junckeria ja ruumista. Lähempää Juncker näkee, että naisen tummat, lähes mustat silmät säteilevät innostusta, jota hän ei mitenkään yritä peitellä.

Vielä muutamaa kuukautta aiemmin Nabiha vastasi Junckerin kanssa Sandstedin paikallispoliisiasemasta. Se avattiin viime vuonna pääasiassa hoitamaan ongelmia, joita ilman saattajaa saapuneiden pakolaislasten pakolaiskeskus aiheutti. Keskus sijaitsi hieman kaupungin ulkopuolella, mutta nyt pakolaisvirrat ovat merkittävästi hiipuneet ja keskus suljettiin huhtikuussa.

Kun poliisin voimavarat olivat erittäin kovilla Kööpenhaminassa jouluaatonaattona tapahtuneen terrori-iskun jälkeen, päätettiin myös Sandstedin paikallispoliisiasema sulkea pian sen jälkeen ja Juncker ja Nabiha saivat siirron Næstvedin pääpoliisiasemalle vaarallisten rikosten osastolle.

Nabiha toki auttoi Junckeria tutkimaan Sandstedissä avioparin kaksoismurhaa, jolla osoittautui olevan yhteyksiä terrori-iskuun, mutta tästä jutusta tulisi kuitenkin hänen ensimmäinen murhajutunsa oikeana tutkijana.

”Huomenta”, Nabiha tervehtii leveästi hymyillen.

Juncker murahtaa jotakin, jonka hyvällä tahdolla saattaa tulkita sanaksi ”Huomenia”.

”No”, nainen sanoo ja hieroo odottavaisena käsiään. ”Mitäs meillä täällä on?” Hän astuu askeleen lähemmäs ruumista.

”Hei. Odota vähän...” Juncker laskee käden Nabihan olkapäälle.

”Rauhoitu nyt. En ollut aikonut astella ruumiin viereen. Enhän minä mikään idiootti ole.” Hän tuijottaa vihaisesti Junckeria, joka ihmettelee – kuten on ajan saatossa tehnyt useita kertoja – miten helposti Nabiha kiihtyy iloisesta raivokkaaksi ja taas takaisin iloiseksi silmänräpäyksessä.

”Hyvä”, Juncker sanoo.

Nabiha asettuu seisomaan jalat hieman harallaan ja kädet puuskassa ja tarkastelee ruumista. Michellä on beiget nahkahousut, musta lyhythihainen poolopaita ja hartioilla myös musta neulepaita, jonka hihat on sidottu löysästi rinnan päälle. Paljaat jalat

on työnnetty purkkareihin. Vaikka mies on todennäköisesti ollut kuolleena useita tunteja, iho on edelleen niin syvän ja intensiivisen pähkinänruskea, että se viittaa siihen, että hän on viettänyt jo useiden vuosien ajan suuren osan pimeistä talvikuukausista reilusti eteläisemmillä leveysasteilla kuin Sandstedissä. Paksut, lähes teräksen harmaat hiukset ovat puolipitkät kuin taiteilijalla, ja ne on kammattu taakse.

”Kuin joku hyvinvoiva malli”, Nabiha mutisee. ”Hän löyhkää rahalta.” Nabiha katsoo Junckeria. ”Meidän täytyy kai ihan ensin saada tunnistettua hänet?”

Juncker kuivaa hikeä otsaltaan kämmenselkäänsä, avaa haalarin vetoketjua ja ottaa kännykkänsä esiin. Kello on 8.30. Teknikkojen ja Markmanin pitäisi olla täällä puolen tunnin, ehkä kolmen vartin päästä.

”Meidän ei tarvitse käyttää aikaa siihen”, Juncker sanoo sitten.

”Miksei?” Nabiha kurtistaa kulmiaan.

”Koska...”, Juncker työntää kännykän takaisin taskuunsa, ”minä tiedän, kuka hän on.”

Luku 2

Siitä on tullut eräänlainen rituaali. Pieni leikki. Hän kuljettaa etusormeaan käsittämättömän kalliin ja äärettömän terävän japanilaisen santoku-veitsen terällä. Varovasti. Ei tarvita paljoa, hän ajattelee ja värähtää. Vain vähän painetta terää vasten, ja ohut teräs leikkautuu ensin orvasketeen, sitten verinahkaan ja ihonalaiskudokseen, ennen kuin veitsi pääsee lihaksiin ja verisuoniin ja lopulta niveliin.

Hän laskee veitsen kädestään pöydälle, avaa yhden keittiökaapin ja ottaa hillopurkin ja pussit esiin ja panee ne pöydälle veitsen viereen. Hän ripottelee pari kourallista manteleita leikkuulaudalle, tarttuu jälleen veitseen ja alkaa murskata – järjestelmällisesti, huolellisesti, vasemmalta oikealle ja taas takaisin.

Komisario Signe Kristiansen, Kööpenhaminan poliisin vakavien rikosten osaston murhayksikön johtaja, ei oikeastaan koskaan ole ymmärtänyt itsetehdyn myslin ideaa. Seistä nyt paloittelemassa viikunoita ja rusinoita ja karpaloita ja manteleita ja sekoitella niitä pannulla kaurahiutaleiden, voin ja hunajan kanssa... kun paikallisen supermarketin hyllyt notkuvat loistavan laadukkaista myslleistä ja granolasta.

Siinä ei ole pohjimmiltaan mitään järkeä. Mutta sitten kuitenkin...

Hän herää neljältä joka aamu riippumatta siitä, mihin aikaan on mennyt nukkumaan. Sellaista se on ollut Sandstedin metsässä koetun tammikuisen päivän jälkeen. Sinä päivänä ihminen, jota hän vihaa suunnattomasti, pelasti hänen henkensä.

Alkuun hän oli maannut ja tuijottanut pimeyteen miehensä viressä – joka nukkui aina raskaasti kuin pikkulapsi – ja yrittänyt

nukahtaa uudelleen. Mutta ajatukset pyörivät kuin vaeltavat muuraiset eikä niitä saanut pysähtymään, joten hän oli ottanut tavakseen nousta ylös heti herättyään. Ensimmäisinä aamuina hän oli istunut olohuoneessa ja yrittänyt lukea kirjaa, mutta siitä ei tullut mitään, hän ei pystynyt keskittymään. Niinpä hän oli alkanut tehdä ruokaa. Myslin lisäksi pestoja ja salsaa ja chutneytä ja marmeladeja. Hän, joka ei muuten ikinä ollut puuhastellut erityisen paljon kotitöiden parissa. Yhdeksänä päivänä kymmenestä Niels oli huolehtinut illallisesta, ja Signe huomaa pölypallot yleensä vasta, kun niitä pyörii lattialla kuin suuria arokieriäisiä teksasilaisella preerialla.

Käsien käyttäminen kuitenkin auttaa häntä. Se vaiementaa päässä kumisevaa meteliä. Ja sitten hän kuvittelee, että hänen erikoislaatuiset kotiäidilliset panostuksensa tasoittaisivat hieman sitä velkaa, jota hän on perhearjessaan kasvattanut tehdessään työtä vakavien rikosten osastolla.

Hän työskentelee järjestelmällisesti ja keskittyneesti pitäen välillä taukoja, jolloin hän istuu ruokapöydän ääressä ja nauttii talon hiljaisuudesta. Aamu kuluu näin, kunnes hän kuulee kahinaa makuuhuoneesta ja laahaavia askeleita käytävällä. Hänen ei tarvitse katsoa kelloa. Niels herää aina tasan puoli seitsemältä. Signe on tehnyt kahvin valmiiksi pressokannuun.

”Hyvää huomenta”, Signe sanoo hunajaisella äänellä.

”Huomenta”, Niels vastaa neutraalisti, istuutuu ja ottaa lehden, jonka Signe on hakenut postilaatikosta.

Aiemmin he antoivat aina toisilleen aamusuukon, mutta rutini oli jo aikoja sitten unohtunut ja korvautunut parhaassa tapauksessa ystävällisellä hymyllä, useimmiten ei yhtään millään.

Varttia vaille seitsemän Signe herättää 12-vuotiaan Lassen ja 14-vuotiaan Annen, jonka murrosikä on pahimmillaan. Perhe syö aamiaisen aina yhdessä – ja suurin piirtein aina täydessä hiljaisuudessa. Niin tänäkin aamuna. Kunnes Signe rykäisee. ”Mitä jos menisimme ulos ja...”

Niels laskee lehden, ja lapset nostavat katseensa kännyköistään.

”Mitä jos menisimme illalla ravintolaan syömään? Haluaisitteko?”

Hieman hämmentynyt tunnelma leviää pöydän ympärille. Lapset katsovat isäänsä.

”Jaa... onko meillä jotain aihetta juhlaan?”

”Ei, mutta olen saamassa päätökseen jutun, jonka parissa olen tehnyt töitä jonkin aikaa –”

”Koko kesäloman”, Niels keskeyttää.

”Niin... aivan, siis, ei minusta ole ollut mukava tehdä töitä, kun te olette olleet lomalla, mutta ei kai se ole minun vikani, että raiskaaja päätti tappaa uhrinsa kesäkuun lopussa?” Signe hengittää syvään. ”Minusta se vain olisi niin mukavaa. On pitkä aika siitä, kun olemme tehneet mitään yhdessä.”

Jos Niels nyt päästää jonkin pisteliään kommentin, pamautan häntä, Signe ajattelee.

Niels taittelee lehden kasaan.

”Tehdään niin”, hän sanoo ja nousee.

Signe hymyilee hänelle.

”Ja sitten meidän on vain toivottava...” Niels ei sano lausettaan loppuun.

Signe avaa suunsa, mutta hillitsee itsensä ja kääntyy pois, jotta Niels ei näkisi hänen raivoaan.

Varttia vaille kahdeksan Niels lähtee töihin. Signe vaatii saada suudella miestänsä, joka vastaa suudelmaan hieman hajamielisenä ja melkein ystävällisesti.

Signe astuu työhuoneeseensa, pudottaa laukun ärtyneenä lattialle kirjoituspöydän viereen ja kiroaa aamuruuhkaa. Viisi vuotta sitten Vanløsestä Teglholmeniin ei kestänyt kuin puoli tuntia. Hän sulkee oven perässään, ei jaksa jutustella kollegoidensa kanssa, jotka kurkistavat sisään vain sanoakseen huomenta. Signe jakaa työhuoneen osaston kahden muun murhayksikön johtajan kanssa, mutta he eivät ole vielä saapuneet. Hän istuu kirjoituspöytänsä taakse ja tuijottaa tyhjin katsein eteensä.

Miksi asiat aina päättyvät sillä tavalla? Aina kun hän yrittää ojentaa sovinnon kättä ja liimata laastaria hänen ja Nielsin suhteen haavoihin, mies puree hänen päänsä irti. Kyllä, hän tekee pal-

jon töitä. Ja kyllä, usein tapahtuu niin, että heidän täytyy joko perua sovittuja juttuja tai Niels ja lapset menevät ilman häntä. Mutta mitä mies oikein odottaa murhayksikön johtajalta? Luuleeko hän täysin vakavissaan, että ihmiset alkaisivat tappaa toisiaan maanantaista perjantaihin kello 8:n ja 16:n välisenä aikana ja että tutkinta rajoittuisi päiväaikoihin, jotta Signellä olisi normaalimmat työajat?

Signe käynnistää tietokoneen ja avaa kansion, joka on työpöydällä. Hän siirtyy tiedostoon, jonka nimi on ”Tiivistelmä” ja avaa sen.

Eräänä kesäkuuisena yönä 34-vuotias mies oli tavannut 28-vuotiaan naisen Kööpenhaminan keskustan yökerhossa. He olivat tanssineet, ja sopivan huomaamattomalla hetkellä mies oli kaatanut kunnan lorauksen ketamiinia naisen juomaan. Kun nainen hetkeä myöhemmin oli nukahtamaisillaan baarissa, mies kertoi baarin työntekijöille, että hänen tyttöystävällään oli sokeritauti ja tämä tarvitsi insuliinia, minkä jälkeen mies oli lähtenyt raahaamaan naista pois baarista. Kööpenhaminan kaduilla tehdyn kierroksen aikana hän oli raiskannut enemmän tai vähemmän tiedottoman naisen lukemattomia kertoja – useissa tapauksissa väkivallanteoilla oli silminnäkijöitä, mutta kukaan ei puuttunut asiaan – ja kierros päättyi satama-altaaseen, jonne mies heitti naisen.

Ainakin Signen teorian mukaan.

Viikkoa myöhemmin partiolaiset olivat löytäneet naisen ruumiin Middelgrundsfortet-merilinnoukuksesta, kaukana Kuninkaallisen kirjaston lähetytyiltä löytyneestä naisen korvakorusta ja paikasta, jossa Signe ja hänen kollegansa olettivat miehen heittäneen naisen mereen.

Ruumiinavaus osoitti, että nainen oli mereen joutuessaan ollut elossa. Hän oli toisin sanoen hukkunut. Raportti osoitti myös, että uhrilla oli massiiviset vammat sekä vaginassa että anuksessa ja hänen elimistössään oli niin paljon ketamiinia, että sillä tainnuttaisi keskikokoisen hevosen – mihin aine itse asiassa oikeasti oli suunniteltukin. Huolimatta siitä, että naisen ruumis oli ollut niin monta päivää vedessä, tekniset tutkimukset paljastivat lisäksi dna-jälkiä, jotka täsmäsivät kahteen kahden ja kolmen vuoden takaiseen selvittämättömään raiskaustapaukseen.

Poliisi oli julkaissut yökerhon valvontakamerasta saadun sumean kuvan miehestä, joka heidän mukaansa oli raahannut naisen mukanaan. Monet olivat reagoineet kuvaan ja tunnistaneet 34-vuotiaan miehen, joka asui vaimonsa kanssa rivitalossa Rødovressa.

Vangitsemisoikeudenkäynnissä mies oli tunnustanut harrastaneensa seksiä sekä hukkuneen naisen että jutun kahden muun uhrin kanssa, mutta kaikissa kolmessa tapauksessa oli kyse vapaaehtoisesta seksistä, hän selitti – huolimatta siitä, että kaksi ensimmäistä kohtaamista oli tapahtunut Assistensin hautausmaalla ja Ørstedsparkenissa. Miehen mukaan kuolleenä löydetty nainen oli ollut elossa, kun hän oli jättänyt tämän laiturille.

On harvinaista, että raiskaus päättyy surmaan, ja siksi on myös harvinaista, että jutussa on mukana vaarallisten rikosten osastolta sekä murha- että siveisyysyksikkö. Miksi sen siis piti tapahtua juuri hänen vahtivuorollaan? Signe miettii. Juttu ei itsessään ole sen kuormittavampi kuin murhajutut, joiden parissa hän yleensä työskentelee, mutta kaikista ihmisistä juuri Troels Mikkelsen yleni helmikuussa vaarallisten rikosten osaston siveisyksikön johtajaksi – mies, joka kohta kolme vuotta sitten raiskasi hänet pikkujoulujen jälkeen. Ja jota hän siitä lähtien on vihannut suuren osa valvellaolotunneistaan ja joka on merkittävin syy siihen, että hänen ja Nielsin avioliitto on ajautumassa karille. Niels taas ei tiedä koko jutusta mitään.

Kun Troels Mikkelsenin nimitys julkaistiin, se tuntui Signestä mitä verisimmältä vääryydeltä. Tunnetta vain vahvisti toinen ongelma, nimittäin se, että hän oli vasta äskettäin alkanut käsittää, että juuri sama mies oli tammikuun alussa kahden terroristin takaa-ajon yhteydessä pelastanut hänen henkensä.

Sen hän on velkaa miehelle, sialle. Ei vähempää kuin oman henkensä.

Mutta ei siinä vielä kaikki. Kolmen kuukauden tiiviin yhteistyön jälkeen hänen on valtavaksi ärtymyksekseen täytynyt myöntää itselleen se, minkä hän hyvin tiesi jo etukäteenkin: mies on loistava tutkija. Ja hän todellakin on... niin, hurmaava. Miehen on onnistunut tunkeutua useita kertoja sen vihan muurin läpi, jon-

ka Signe on pystyttänyt heidän välilleen, ja kauhistuttavan hetken se on muistuttanut Signeä siitä, miksi hän sinä joulukuisena yönä kohta kolme vuotta sitten oli mennyt miehen kanssa hotelli-huoneeseen Vesterbrossa.

Mutta nyt juttu on onneksi tulossa päätökseen. Huomenna hän tapaa syyttäjän ja Troels Mikkelsenin, ja kun hän on antanut raporttinsa, juttu on hänen osaltaan loppuun käsitelty.

Hän on juuri tallentanut tiedoston, kun hänen huoneensa ovi kiskaistaan auki, ja jo sekunnin murto-osassa ennen kuin hahmo ilmestyy oviaukkoon, Signe tietää, kuka siinä on. Osaston ainoa ihminen, joka ei koputa, on sen ylin johtaja, Erik Merlin.

”Ydre Nørrebrossa on ammuttu laukauksia”, hän sanoo. ”Den Røde Pladsilla. Ensimmäisten viestien mukaan paikalla on yksi kuollut ja yksi vakavasti loukkaantunut.”

”Selvä. Ajan sinne”, Signe sanoo harkitsematta, vaikka hän vihaakin jengijuttuja. Kukaan ei ole nähnyt mitään, kukaan ei halua puhua poliisin kanssa, eli on sula mahdottomuus suorittaa min-käänlaista normaalia tutkintaa.

Mutta kaikkein eniten hän vihaa sitä, että hänen on hetken kulluttua pakko lähettää Nielsille tekstiviesti ja peruuttaa sovittu ilta-meno.

Luku 3

Talo sijaitsee yhdellä Sandstedin vanhimmista omakotitaloalueista. Se edustaa tyyliä, jota Juncker on aina pitänyt steroideilla pumppattuna funkiksena. Kaksi suurta kerrosta, puhtaat, lähestulkoon steriilit linjat ja valtavat ikkunat. Suunnattoman ylimitoitettu suhteessa siihen, että 400 neliössä asuu vain kaksi ihmistä.

Nainen, joka avaa yksinkertaisen tummansinisen ulko-oven ruostumattomine teräskahvoineen, on pitkä ja hoikka. Viileän vaalea. Vasta herännyt. Ja Junckerin ikäinen. Hän muistelee, että nainen olisi tasan kuukauden häntä nuorempi. Nainen on paljain jaloin ja pukeutunut roosaan kotitakkiin, jollaista Juncker ei muista nähneensä sen jälkeen, kun hänen äitinsä kulki sellainen päälleen pitkälle aamupäivään.

Vera Stephansen on Junckerin isän lakifirman entisen yhtiökumppanin Ragner Stephansenin vaimo. Hän näyttää huomattavasti nuoremmalta kuin on ja muistuttaa edelleen Alfred Hitchcockin lempiblondien – Kim Novakin, Tippi Hedrenin ja Grace Kellyn – risteytystä. Hetken nainen tuijottaa epäuskoisena edessään olevaa miestä.

”Martin? Juncker?” hän sanoo sitten äänellä, joka on täynnä hämmennystä ja unta, mutta jossa on myös aavistus iloa. Niin Juncker ainakin kuvittelee. Nainen vilkaisee pikaisesti rannekelloaan, joka roikkuu löysästi paksun kultaketjun varassa kapeassa ranteessa. ”Tämäpä oli... yllätys. Aivan, pahoittelut, mutta yllätit minut sängystä.” Nainen hymyilee. ”Miten voin auttaa sinua? Tule toki sisään.”

Juncker astuu eteiseen. Tai halliin, se on sopivampi sana huoneelle, joka avautuu seitsemän–kahdeksan metrin korkuisena ta-

lon kahden kerroksen läpi. Leveät portaat johtavat yläkertaan, jossa on iso määrä makuuhuoneita ja lähes yhtä monta kylpyhuonetta, Juncker muistelee aiemmalta vierailultaan. Vera ottaa pari askelta kohti olohuoneen ovea ja Juncker seuraa perässä. Sitten nainen pysähtyy ja kääntyy ympäri.

”En muuten tiedä, onko Ragner kotona vai onko hän lähtenyt töihin. Tiedäthän... meillä on kummallakin oma makuuhuone, enkä ole kuullut hänestä mitään tänä aamuna.”

Juncker nyökkää. ”Voisimmeko istuutua olohuoneeseen?” hän kysyy.

Vera vangitsee Junckerin katseen, ennen kuin tämä ehtii istua alas. Sitten Vera laskee kätensä Junckerin käsivarrelle. Junckerin on vaikea sietää kehokontaktia muiden kuin kaikkein lähimpien kanssa, ja hän on juuri vetämässä kättään pois, mutta ehtii kuitenkin estää liikkeen. Sillä hän tuntee naisen. Tai pikemminkin: hän tunsi naisen. Mutta siitä on hyvin, hyvin kauan.

”Juncker, onko jokin vialla?” Veran ääni on matala ja käheä. Hän irrottaa otteen Junckerin kädestä.

”Voisimmeko istuutua olohuoneeseen”, Juncker toistaa.

”Kyllä.” Veran paljaat jalat liukuvat äänettömästi valkoisella marmorilattialla, kun taas Junckerin kumipohjat nirskuvat joka askeleella. Vera istuutuu mustalle nahkasohvalle, joka on pienen matkan päässä ovesta, suuren puutarhaan avautuvan ikkunan lähellä. Juncker istuutuu sohvan toiseen päähän.

”Miksi olet täällä, Juncker? Oletko töissä?”

Juncker nyökkää hitaasti.

”Onko kyse Ragnerista?”

Vaikka olohuoneessa on ilmastointi, Juncker hikoilee.

”Kyllä.” Hän pakottaa itsensä katsomaan naista. Hän on valmis rekisteröimään tämän reaktion, kun hän sanoo seuraavan lauseen: ”Ikävä kyllä, minun on kerrottava sinulle, että hän on kuollut.”

Vera nieleskelee ja puree hammasta, Juncker näkee sen naisen parentalihaksista.

”Kuollut? Miten? Missä?” Vera lähes kuiskaa.

”Näyttää siltä, että...”, Juncker aloittaa, mutta keskeyttää sitten. Sillä se on pötyä. Ei ole epäilystäkään siitä, ei ole mitään ”näyttää siltä, että”. ”Hänet on surmattu.”

Vera kurtistaa kulmiaan. ”Murhattuko?”

Juncker käyttää, kuten useimmat muutkin poliisit, tai ainakin ne, joilla on jonkin verran kokemusta, harvoin sanoja ”murha” ja ”murhattu”. Murha on määritelmän mukaan harkittu teko, jonka tavoitteena on tappaa, ja on aina tuomioistuimen päätös, mitkä surmat katsotaan murhiksi ja mitkä harkitsemattomiksi tapoiksi. Sanoilla on tietty merkitys, Juncker ajattelee, ja sen jälkeen kuten nykyään yhä vain useammin: Sinä olet tulossa vanhaksi. Sinä *olet* vanha.

”Kyllä”, hän sanoo. ”Surmattu.”

Vera kääntää päänsä pois ja katselee puutarhaan. Kyynel valuu poskelle. Hän pyyhkii sen pois kädellä, joka tärisee hieman. Jos tämä on näytelmää, suoritus on erinomainen. Vera Stephansen on hillitty ihminen, ja Juncker olisi yllättynyt, jos nainen olisi romah- taen puhjennut itkuun.

”Missä hän on?”

”Hänet löydettiin tänä aamuna. Kilderestä – Kildeparkenista.”

”Puistosta? Miksi... mitä hän siellä teki?”

Juncker kohauttaa olkiaan.

”Toiveeni tietenkin on, että voit auttaa minua selvittämään sen.”

Vera pudistaa päätään.

”Minulla ei ole aavistustakaan.” Hän katsoo epätoivoisena Junckeria, nyt useampia kyyneleitä poskillaan. Mutta hänen reaktionsa on edelleen äänetön. Juncker nousee, menee keittiöön ja etsii talouspaperirullan, repäisee siitä palan, ojentaa sen Veralle ja istuu uudelleen. Vera kuivaa silmänsä ja niistä nenänsä.

”Milloin?”

”Emme tiedä vielä. Näyttää siltä, että hän on ollut kuolleen puistossa viime yönä, kun on satanut, joten se on mahdollisesti tapahtunut eilisiltana tai yön aikana. Emme tiedä tarkalleen. Vasta kun lääkäri ja rikosteknikot ovat tutkineet... ja he ovat vasta matkalla.”

”Miten hänet on...?”

”Hänet on ammuttu.”

”Minne? Siis mihin kohtaan... tarkoitan...” Hän ei pääse eteenpäin.

Juncker miettii hetken. ”Häntä on ammuttu päähän”, hän sanoo sitten. ”Kaksi kertaa.”

”Onko hän... näyttääkö se...?”

”Itse asiassa ei. Se olisi voinut olla pahempi. Paljon pahempi.”

Vera nousee ja menee ikkunan luo. Hän pyyhkii jälleen silmiään ja katselee puutarhaan puristellen käsiään nyrkkiin. Kun hän kääntyy, hänen hartiansa tärisivät pidätellystä itkusta. Mutta hän hilitsee edelleen itsensä. ”Söimme yhdessä eilen illalla. Ragner tuli myöhään... tai melko myöhään toimistolta, kahdeksan aikaan. Olin tehnyt spagetti carbonaraa. Joimme pullon viiniä. Ja taisi siinä mennä puolet toisestakin. Sitten hän meni työhuoneeseensa, jossa hänen piti tehdä jotain juttuja valmiiksi tätä päivää varten. Hän oli menossa oikeuteen.”

Vera hiljenee ja vajoaa omiin ajatuksiinsa.

”Asuvatko Mads ja Louise yhä Sandstedissä?”

”Mads asuu. Ei kovin kaukana täältä. Louise ja hänen miehensä muuttivat Klampenborgiin. Oletko koskaan tavannut häntä?”

”Louisen miestäkö? En muistaakseni. En usko.” Juncker nousee ylös. ”Yrittäisinkö saada Madsin kiinni?”

”Ei, minä teen sen kyllä. Haen vain kännykkäni, se on ylhäällä sängyn vieressä. Anteeksi.”

Juncker katselee ympärilleen olohuoneessa. Siitä on joitakin vuosia, kun hän kävi täällä viimeksi, mutta talo näyttää juuri siltä kuin hän muistikin. Klassisen tanskalaisen huonekalutaiteen museolta. Junckerin tietous designista on rajoittunutta, mutta hän tunnistaa silti pari Poul Kjærholmin matalaa mustaa nahkanojatuolia ja Arne Jacobsenin ”Muna-tuolin”.

Vera palaa takaisin ja istuu sohvalle.

”Hän on tulossa.”

”Kerroitko hänelle...?”

”En.”

He istuvat hiljaa ja odottavat. Kerran Vera kysyy, miten pitkä aika siitä on, kun Juncker viimeksi tapasi Madsin. Juncker ei muista sitä, mutta vähintään viisi vuotta, hän arvelee ja kysyy, miten vanha Mads on. Vera vastaa tuskin kuuluvalla äänellä: ”38”.

Minuutit kuluvat. Junckerin rakko on halkeamaisillaan. Hän maksaa nyt hintaa siitä, että rikkoi ikääntyvän miehen sääntöä numero kaksi: ”Älä koskaan ohita sopivaa puskaa käyttämättä sitä.”

Hänen olisi pitänyt olla jo viisaampi. Hänen olisi pitänyt käydä pissalla puistossa, eikä nyt ainakaan ole mitään syytä rikkoa myös sääntöä numero yksi: ”Älä koskaan ohita toimivaa vessaa käyttämättä sitä.”

”Anteeksi, Vera, voisinko käydä vessassa?”

”Tietenkin. Portaiden vieressä on ovi.”

Juncker arvelee, että kiinteistövälittäjä kuvailisi mahdollisessa myyntiesitteessä pikkuhuonetta, jonka oven hän nyt avaa, ”tilavaksi vieras-wc:ksi”. Tosiasia on, että tässä käymälässä olisi riittävästi tilaa pelata pöytätennistä. Hän kiiruhtaa designer-pöntölle, avaa vetoketjun ja aloittaa pakolliset kahdenväliset neuvottelut eturauhasen ja aivojen välillä saadakseen väliaikaisesti avatua rajan virtsarakon ja -putken välillä – kaikki tämä sillä välin, kun hän kummastelee sitä paradoksia, että hänestä tuntuu, että hän voisi virtsata enemmän kuin koskaan, samalla kun vaatii lähes yli-inhimillisiä ponnisteluita puristaa edes yhtä pientä tippaa ulos.

Minuutin kuluttua osapuolet pääsevät yhteisymmärrykseen siitä, että rakko voidaan tyhjentää osittain. Mikä sitten taas tapahtuu niin hitaasti ja niin ohuen ja voimattoman suihkun avulla, että se rikkoo pöntön vesipeilin lähes äänettömästi ja tuottamatta paljon muuta kuin pientä väreilyä vedenpintaan. Kun suihku lakkaa valumasta, Juncker seisoo vielä minuutin verran pitäen kiinni kalustaan, jota hän silloin tällöin ravistelee hellästi. Hän on kokenut – kovimman kautta – että virtsaa saattaa usein tulla jälkilähe-tyksenä useita millilitroja. Ja jos hän ei odota ja toimita sitä nyt pönttöön, se vapautuu hetken kuluttua hänen alushousuihinsa. Joten hän odottaa. Viisaasti, kuten aika osoittaa.

Palattuaan olohuoneeseen hän istuu takaisin samaan paikkaan. Vajaan viiden minuutin kuluttua he kuulevat oven käyvän ja molemmat nousevat ylös. Mies, joka tulee olohuoneeseen, on pitkä, lähes yhtä pitkä kuin Juncker itse.

”Juncker? Mitä sinä teet...” Hän kääntää katseen äitiinsä. ”Äiti, onko jotain tapahtunut? Missä isä on?”

Vera menee poikansa luo ja laskee kätensä tämän harteille. ”Mads, isäsi on...”, hänen äänensä katkeaa. Hän rykäisee. ”Isäsi on kuollut.”

Samoin kuin kertoessaan Veralle uutisen Juncker pitää silmillä pojan reaktioita. Mads Stephansenin silmät laajenevat ja suu avautuu, mutta sieltä ei kuulu äännähdystäkään. Sitten hän nielaisee pari kertaa ja silmät täyttyvät kyynelistä.

”Kuollut?” hän sanoo sitten. ”Mutta miten...?”

Hänen äitinsä tarttuu häntä hellästi toisesta kyynärpäästä ja vetää poikansa sohvalle. ”Tule istumaan.”

Mads antaa ohjata itseään ja istuu aivan äitinsä viereen. Hän on hyväkuntoinen, ruskettunut, ja tummat hiukset ovat paksut. Kirkkaat silmät ovat siniset, jyrkevässä leuassa on lovi. Komea mies. Hän on pukeutunut rennosti kulutettuihin farkkuihin, mintunvihreään poolopaitaan ja mustaan pikkutakkiin.

Vera ottaa poikansa kädet omiinsa ja laskee ne pojan reidelle. Vera katsoo Junckeria.

”Isäsi on surmattu. Kahdella laukauksella. Kildeparkenissa. Luultavasti myöhään eilisiltana tai vasta yöllä. Emme tiedä sitä vielä täysin tarkasti”, Juncker kertoo.

Mads nojaa taakse epäuskoinen ilme kasvoillaan. ”Surmattu? Siis murhattu?”

Juncker nyökkää.

”Olen pahoillani, Mads. Mutta minun on pakko esittää sinulle pari kysymystä. Sinähän olet edelleen töissä lakifirmassa, eikö?”

”Kyllä.” Hän pyyhkii silmiään. ”Olen nuorempi osakas.”

”Tiedätkö jotain niistä jutuista, joiden parissa isäsi työskenteli?”

”Olen itsekkin mukana parissa niistä.” Mads nousee. ”Haen lasin vettä.”

”Tietenkin.”

Mads menee keittiöön. Palattuaan olohuoneeseen hän istuu jälleen äitinsä viereen ja tarttuu tämän käteen. Hän viestittää nyökkäämällä Junckerille olevansa taas valmis.

”Onko jokin teillä tällä hetkellä työn alla olevista jutuista aiheutunut uhkauksia isääsi kohtaan? Tai toimistoa? Onko isälläsi tietääksesi vihollisia?”

”Kuten tiedät, hän on taitava asianajaja, ja hän yleensä voittaa juttunsa. Se saattaa hyvin synnyttää... ’Vihollinen’ on niin voimakas sana. Mutta varmasti on joitakin ihmisiä, jotka eivät suuremmin välitä hänestä.”

Juncker nyökkää. Ja ajattelee, että kun sen lisäksi mies on vielä ylimielinen mulkku...

”Mutta että joku vihaisi häntä niin paljon, että haluaisi tappaa hänet... sitä minun on vaikea kuvitella.”

”Selvä. Meidän täytyy päästä useiden työntekijöidenne tietokoneille, ainakin isäsi ja hänen sihteerinsä ja luultavasti myös muiden. Meidän on lisäksi tarkastettava eri asiakas- ja pankkitilit. Keeneen meidän pitää olla yhteydessä niissä asioissa?”

”Laust Wilderiin. Hän on osakas... niin, kyllähän sinä tiedät. Hän osti aikanaan sinun isäsi ulos firmasta. Mutta siis...”

”Mitä?”

”Kyse voi olla suurista määristä salassa pidettävää aineistoa. Niihin emme niin vain voi antaa pääsyä – ”

Juncker keskeyttää hänet kädenheilautuksella.

”Jos on tarpeen, hankimme tietenkin luvat oikeudelta.” Juncker nousee. ”Olen todella pahoillani teidän puolestanne. Otan yhteyttä heti, kun tiedämme lisää, mutta nyt jätän teidät rauhaan. Löydän itse ulos.”

Vera kiinnittää katseensa häneen ja pitää sen hänessä. Niin pitkään, että Juncker tuntee lopulta lämmintä kihelmöintiä vatsassaan.

”Juncker?” Veran ääni on yhä käheä.

”Niin?”

Vera pyyhkäisee otsaansa hoikalla kädellään, aivan kuin viskatakseen joutain menemään. Muiston.

”Ei, ei mitään...”

Juncker menee ovelle, mutta pysähtyy ja kääntyy ympäri.

”Ai niin muuten, Mads, älä soita toimistolle. Äläkä ota yhteyttä kehenkään työntekijöistä. Ei edes Wilderiin.”

”Hyvä on.”

”Ja vielä viimeinen asia. Vera, sinähän olit täällä eilen illalla ja yöllä, vai mitä?”

Vera nyökkää.

”Entä sinä, Mads?”

”Olin kotona.”

”Ja sen vaimosi... anteeksi, olen unohtanut hänen nimensä.”

”Line.”

”Line, aivan. Hän voi todistaa sen?”

”Tietenkin.”

”Onko muita, jotka voisivat todentaa... vahvistaa, että olit kotona?”

Mads kurtistaa kulmiaan.

”Olenko minä... olemmeko me...?”

”Minun täytyy esittää rutiinikysymykset. Muuta siihen ei liity. Eli onko muita kuin Line?”

”Poikamme, Aksel.”

”Minkä ikäinen hän on?”

”Hän täytti juuri 12. Hän piti todella paljon isoisästään, joka piti myös paljon hänestä. Todella paljon. On vaikea kertoa hänelle, että isoisä on kuollut.”

”Niin, se ei ole helppoa. Mutta kiitoksia teille. Kyselen myöhemmin lisää Ragnerista, mutta juuri nyt saatte olla rauhassa.”

Juncker nyökkää heille ja poistuu olohuoneesta. Hän kuulee Madsin nyyhkiävän, mutta muuten hänen takanaan on täysin hiljaista. Hän tuntee kevyen huolen kehossaan. Oletko jäävi tässä jutussa? hän kysyy itseltään ja sulkee tummansinisen pääoven takanaan.